

**DE MONSTRIS
ET MONSTROSIS,
QVAM MIRABILIS, BONVS, ET
IVSTVS, IN MVNDO ADML.
NISTRANDO, SIT DEVS,
MONSTRANTIBVS,**

Authore

GEORGIO STENGELIO
Soc. Ies v Theologo.



Venite et videte opera DOMINI, quæ posuit
prodigia super terram. *Psalm. 9.* *Welf. Kilian scul.*

Permissu Superiorum.

Et cum Prinilegio Sacra Cesarea Maiestatis.
Ingolstadij, Apud GRÉGORIVM HENLIN.
Sumtu IOANNIS WAGNERI. Anno 1647.

inconſuetum, ſed etiam naturæ ordini aduerſum, vt extra aquam degant piſces, aut vt piſcatio in terris inſtitui poſſit; ſicut eſſet, ſi aliquis in mari venaretur. Hæc de aquaticis monſtris, quæ in dubium vocantur.

§. XIII.

An ſint in terris Monoceros.

Terra quoque fertur alere quaſdam portentofas, vel quaſi portentofas beſtias, quas quidam negant in rerum natura inueniri, & fabulis permixtas rapiunt in quaſtionem. Talis beſtia eſt Monoceros, de quo D. Ambroſius ita ſcripſit: *Cornua quomodo poſuit unicornium, requirendum, cum ipſe unicornius inter generationes ferarum, ut periti aiunt, non inueniatur.* Reddit hoc animal ſuſpectum, quòd paſſim pro fabula habeantur ea, quæ SS. Patres commodè in ſimilitudinem adhibentes recenſuerunt. *Rhinoceros iſte, ait S. Gregorius, qui & Monoceros in Græcis exemplaribus nominatur, tanta eſſe fortitudinis dicitur, ut nulla venantium virtute capiatur, ſed ſicut hi aſſerunt, qui deſcribendis naturis animalium laborioſa inueſtigatione ſudauerunt, virgo ei puella proponitur. qua venienti ſinum aperit, in*

S. Ambroſius
lib. 11.

S. Gregorius
l. 31. Moral.
c. 12.

Isidor. l.
1. orig.
c. 2.

quo ille omni ferocitate postposita, caput depō-
nit, sicq; ab eis, à quibus capi queritur, repen-
tè velut inermis inuenitur. Idem iisdem pæ-
nè verbis refert Isidorus. Verùm, si idcir-
cò non existere in mundo bestiam aliquam
negandum est, quia de ea aliquid refertur
fabulosum, neque asinum, neque canem,
neque ranam, aut alias bestias plurimas
existere oportet, quia de illis Phryx ille
multa excogitauit fabulosa. D. Ambrosius
secutus est aliquorum opinionem, qui ob
fabulas adiunctas, & quia neque autho-
res, neque experientiam habuerunt, ipsam
etiam censuerunt negandam veritatem.
Quod persæpe contingit, vt quæ vera sunt,
fidem amittant admixtione falsi. Ceterùm
etiam Monoceros à Rhinocerote differt,
quorum ille cornu in fronte, iste in naso
gerit, & descriptione vterque discrepat.
Quamquam igitur ea, quæ oculis nostris
obuia non sunt, difficulter credant impe-
riti, tamen haud existimare debemus, alijs
regionibus concessa non esse, quæ nostris
sunt negata. Non vidit Europa monocer-
otem, vnicorne animal? at vidit Asia.

Albertus
Mag. l. 12.
de anim.

Et testatur Albertus Magnus, Romæ quo-
que à Pompeio eiusmodi animal in spe-

aculo

Etaculo productum, cum elephanto congressurū, corau ad saxum limauisse. Quod si Germania nostra animal hoc numquam vidit, vidit tamen cornu illius, expertaque est, contra omnia venena, vim habuisse.

Testes porrò quàm plurimos licet adducere; vt sunt, præter S. Gregorium & Isidorum à nobis citatos, Strabo, Plinius, Solinus, Ælianus; & recentiores. Marcus Paulus Venetus plurimis in locis reperiri vnicornu affirmat, apud Tartaros, in siluis regni Mien, in regno Indico Guzzerat, quod confine est Malabarico: præcipuè verò, in regno Basma Iauæ maioris, frequentissimè; autem in Regno Lambri eiusdem insulæ. Ludouicus Barthema Bononiensis magnorum itinerum descriptor oculatus testis, Petræ cognominis Arabiæ ciuitatis (vulgò Meccha Bellonio) Machometis pseudoprophetæ patriæ magnificentissimū commemorans templum, hæc de monocerote tradit: *Ex altera templi parte cors extat muro cincta, in qua duos vidimus monocerotas, qui miraculi loco ibi ostenduntur.* Subscribunt his Ludouicus Cadamustius, Nicol: de Comitibus, Ioan. de Hese, in suis Itinerarijs. Strabo certè agens de India

Strabo
l. 15 Geograph.
Plin. l. 8.
c. 23. Solin. c. 65.
Ælian. l. 16. de animal. c. 20.
M. Paul. Venet. l. 2. cap. 43.
lib. 3. c. 28.
l. 3. c. 12.
ead. l. 3.
cap. 15.
Ludou. Barth. l. 1. cap. 17.
Itinerarij

Strab. loc. cit. scribit, *Equos ibi unicornes reperiri cernini capitibus.* Paulus autem Iouius agens de regno Gogiano, quod supra Nili ortum, in extrema parte Africa, situm est, altissimis montibus, ac densissimis siluis immensum omnis generis belluarum plenis abundans, ita loquitur: *Idem affirmant de monocerate, quod animal unicornis à nostris appellatum, pulli equini forma, colore cinereo, iubata cernice, hircina barba, bicubitali cornu armatam frontem praefert, quod laeore candoreq, eburneo, & pallidis distinctum spiris, ad obtundenda habetandaq, venena mirificam potestatem habere dicitur. Cornu enim immisso, & per lymphas circumducto, fontes expiare perhibent, ut salubriter viuas, si inde virosa bestia praeputarint. Id vino animali non detrahi, cum ullis insidijs intercipi nequeat. Cornu tamen sponte decisum in desertis reperiri, ut in cernis accidere videmus, qui ex se mecta vitij renouante natura, vetus cornu exuunt, venantibusq, relinquunt. Hoc cornu regijs impositum mensis, toxica si qua sint epulis indita, emisso statim admirabili sudore communis prodere narrant. Ex his duos vidimus bicubitales, brachiali ferè crassitudine: primum Venetjs, quod postea senatus Soliman Turca*

Turcarum Imperatori dono misit: alterum pari prope magnitudine, sed precisa cuspide argentea basi insertum; quod Clemens Pontifex Massiliam profectus, pro insigni munere ad Franciscum regem detulit. Ad tot scriptorum testimonia accedit diuina autoritas. Quorsum enim David dixit? Salua me ex ore leonis, & à cornibus unicornium humilitatem meam, sunt enim vnicornes indomitæ bestię, multisq; bestijs ferociores. Rursum: Et dilectus quemadmodum filius unicornium, qui dum iuuenculus est, ob speciem insignem amabilis est. Iterumque: Et exaltabitur sicut unicornis cornu meum; id est, potentia, gloria, felicitas mea crescet in altum, non sicut fragile fœnum, sed vt cornu unicornis animalis in fronte vnicum, quidem, sed excelsum & valde robustum cornu gerentis. Quamuis enim cornu hoc Solinus tantum pedum quatuor, vti & Isidorus, esse dicat, Plinius tamen cubitorum duum, at Ludouicus Barthema trium ferme brachiorum longitudine esse affirmat: nempe pro magnitudine ætatis. Alludens ad hanc belluam etiam Isaias ait: Et descendent vnicornes cum eis. Tam crebra vnicornium mentio in diuinis litteris non videtur.

Psal. 22

22.

Psal. 22.6.

Psal. 92.

10.

Solin.
cap. 65.
Isidor.

lib. 12.

Orig. c. 22.

Plin. l. 8.

cap 21.

Isa. 34. 7.

Vincent.
in spec. 1.
p lib. 19
cap. 94

tur de fabulis sumpta. Pertinebat autem,
huc de hac quoque bestia quærere, quia,
tamquam rarior, & ipsa vulgò potest pro
monstro haberi. Quin disertè Vincentius
ait: *Monoceros est monstrum equino corpore,
cernino capite, cauda snilla, pedibus elephan-
tis, mugitu horrido, &c.* quid magis potest
esse monstruosum?

§. XIV.

Bestias quasdam raras monstra videri.

Pleſaque, de Pyrali, Phænice, piscibus
fossilibus, & Monocerote dicta, osten-
dunt, has bestias, ob raritatem, aut inu-
ſitatum duntaxat nascendi viuendiq; mo-
dum, cenſeri prodigioſas; niſi quòd, quæ
Vincentius de multiformi monocerotis
natura tradit, veram eam belluam mon-
ſtrum eſſe probent. Vtrùm autem ea ſe ita
forma habeat, eſt eorum pronũciare,
qui viderunt. De Sirenibus difficilius eſt
quæſtio: poſſunt enim eſſe, vel non eſſe,
*effectus natura, qui deniat à recta conſuetudine
ſecundùm ſpeciem diſpoſitione*; propius vero
eſt, vera monſtra eſſe; alioquin enim & Sa-
tyros, & Faunos, & centauris natos lice-
ret dicere, eos *à recta conſuetudine, ſecundùm
ſpeciem diſpoſitione non deniare*, cùm tales
ſint

sint, quales fuere, qui eos genuerunt. Sunt enim, qui in India, & Libya, totas opinantur insulas Satyris & Sphingibus occupatas.

§. XV.

An, & Quid sint Sphinges?

Porro, quia Sirenibus aliquo modo pares sunt Sphinges, libet etiam de illis disputare. Talia enim monstra extitisse, conijcitur 1. Quia non solum alibi passim pinguntur, verum etiam Romæ aliquot Sphinges marmoreæ ex Ægypto allatæ, in Capitolio, monstrabantur. 2. Quia Ægyptij sapientissimi olim Sphinges ante templa posuerunt. 3. Quia Octavius Augustus Sphinge loco signi usus fuit; sicut alij aquilæ, leonis, draconis effigie. Quemadmodum ergo hi verorum animalium, non fictorum, figura vsi sunt; ita quidam putant, Imperatorem signum suum non à fabulis traxisse. 4. Quia Pierius scribit, se tale monstrum vidisse, cuius etiam hæc sunt: *Nascuntur, apud Troglodytas Æthiopes, forma haud ei dissimili, qua pinguntur, fusco pilo, mammis in pectore geminis: monstro similes. Sunt etiam paulo pinguiores. Naturam habent in cicuratione admodum procli-*

Pier. Valer. lib. 6. cap. 30. Hieroglyphicorum.

F s nem,